

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul de primire în regim de urgență
Copiii străzii Bistrița

Sumar:

Prezentul Raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de primire în regim de urgență „Copiii străzii” Bistrița este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 29³ și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în data de 11 decembrie 2015, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de primire în regim de urgență „Copiii străzii” Bistrița, județul Bistrița Năsăud.

Din echipa de vizită au făcut parte: doamna [redacted], consilier în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; domnul [redacted], medic; doamna [redacted], psiholog; doamna [redacted], asistent social și doamna [redacted], reprezentant al Organizației Neguvernamentale Liga Apărării Drepturilor Omului (LADO) Filiala Cluj.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a asistenței medicale și psihologice.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de primire în regim de urgență „Copiii străzii” Bistrița este un centru fără personalitate juridică, care face parte din structura Centrului pentru protecția copilului din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Bistrița Năsăud și este situat în localitatea Bistrița, str. Toamnei, nr.1A, jud. Bistrița Năsăud.

Centrul de primire în regim de urgență (CPRU) „Copiii străzii” Bistrița fost înființat prin Hotărârea Consiliului Județean Bistrița Năsăud nr. 90/28.11.2012, iar serviciile sociale furnizate în cadrul Centrului sunt în curs de licențiere, furnizorul de servicii fiind Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud.

CPRU „Copiii străzii” are drept misiune furnizarea și asigurarea accesului copiilor pe o perioadă determinată la găzduire, îngrijire, educație și pregătirea în

vederea reintegrării sau integrării familiale și sociale sau luării unei măsuri de protecție corespunzătoare.

Beneficiarii CPRU „Copiii străzii” Bistrița sunt copii cu vârsta cuprinsă între 3-18 ani pentru care a fost dispus, în condițiile legii, plasamentul în regim de urgență de către directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud, urmând ca instanța judecătorească să decidă măsura corespunzătoare situației copilului. Accesul beneficiarilor în cadrul CPRU „Copiii străzii” Bistrița se face în baza dispozițiilor de plasament în regim de urgență, emise de către directorul DGASPC Bistrița Năsăud.

Centrul are o capacitate de 15 locuri fiind ocupat la data vizitei de 14 beneficiari (7 fete, 7 băieți) copii ai străzii, exploatați, neglijați sau abuzați, cu vârste cuprinse între 3- 16 ani. Din cei 14 copii găzduiți, 4 beneficiari au fost admiși ca urmare a abuzului fizic. Copiii sunt primiți în centru pentru o perioadă determinată (de la 45 de zile la 9 luni) până la emiterea de către instanța judecătorească a unei hotărâri de dispunere a încredințării.

Din partea Casei de tip familial „Copiii străzii” Bistrița a participat la discuții și la vizitarea acestuia dl. *Oprescu Aurelian*, Coordonatorul personalului de specialitate din cadrul Centrului pentru protecția copilului Bistrița.

Centrul a fost construit pe bazele unei foste clădiri având utilizarea de centrală termică, a fost modernizat prin intermediul unui proiect finanțat din fondurile Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei, Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița. Este compus din parter, unde se află cabinetul asistentului social, cabinetul medical, vestiar/birou administrativ, izolator și cabinet psiholog. Etajul I cuprinde o cameră de zi, două dormitoare cu grup sanitar. Dormitorul fetelor era compartimentat în două și era compus din 4 paturi și 4 dulapuri dintre care 2 paturi erau dispuse în partea din spate a camerei după un perete despărțitor care **nu dispunea de lumină naturală, iar neonul era nefuncțional**. Camera dispunea de baie proprie dotată cu toaletă, chiuvetă, cabină de duș fără perdea și fără dulăpior sau noptiere. În camera fetelor erau haine întinse la uscat, singurul geam existent din partea din față dădea către casa scărilor, fără posibilitatea aerisirii din exterior. Dormitorul băieților era alcătuit din 5 paturi la 7

băieți (frații dormeau într-un pat) și avea baie proprie. Camera era luminoasă și avea 3 dulapuri duble, nu avea noptiere. Tot la etajul I era un dormitor care servea ca și spațiu de depozitare nefiind folosit ca dormitor, deși era dotat corespunzător cu pat, dulap și baie proprie. La etajul II funcționa într-o încăpere Centrul de zi pentru copii exploatați prin muncă, 2 dormitoare dotate cu paturi, dulapuri și grupuri sanitare proprii, care erau neutilizate (erau folosite ca spațiu de depozitare) explicația fiind "lipsa de personal de supraveghere în special după masă și în timpul nopții". Singura încăpere folosită la etajul II era Centrul de zi în care exista un calculator (nefuncțional la data vizitei), imprimantă, televizor, mese, dulapuri, bibliotecă.

Organigrama prevedea 15 posturi, dintre care la data vizitei erau ocupate 12, 3 posturi de educatori fiind vacante. Personalul de specialitate era format din: 1 psiholog practicant, 1 asistent social, 1 asistent medical, 5 educatori (3 educatori cu studii superioare, un educator cu studii medii și un educator cu școala post-liceală). Personalul administrativ și de conducere deservea toate cele 5 centre din cadrul Centrului pentru protecția copilului. Paza era asigurată de un paznic cu program 24 din 24 de ore. Nu existau supraveghetori, educatorii lucrau pe ture de 12 cu 24 de ore.

Asistentul social nu era înscris în Colegiul Național al Asistenților Sociali și nu deținea aviz de exercitare a profesiei, conform constatărilor asistentului social, membru al echipei de vizită.

Psihologul oferea servicii de evaluare, consiliere în vederea creionării unor activități de viață independentă, stimulare cognitivă pentru copiii cu vârste mici, terapie ocupațională, educație sexuală. Având în vedere că perioada de ședere a unui copil în centru este relativ scurtă nu pot fi făcute intervenții psihologice și psihoterapeutice de lungă durată, conform constatărilor psihologului, membru al echipei de vizită. Copiii beneficiau de un program de creștere a abilităților de socializare.

Asistența medicală, conform constatărilor medicului, membru al echipei de vizită, era asigurată de un medic pediatru (cu contract de colaborare) care efectua vizite de 3 ori pe săptămână și de asistenta medicală cu norma de lucru de 8 ore/ zi. A fost scos la concurs în mod repetat postul de medic specialist pentru Centrul pentru protecția copilului, care totaliza un număr de 47 de copii, dar nu au fost candidați.

Cabinetul medical situat la parterul clădirii avea dotări minimale, relativ suficiente pentru efectuarea unei vizite medicale. Se efectua un control medical la internare și exista la parter un izolator dotat cu un pat pentru o persoană și baie proprie pentru noii veniți cu afecțiuni contagioase sau cu probleme de diagnostic până la elucidarea acestuia. La internare se efectuau examinări de laborator obligatorii- pentru hepatită, HIV, sifilis, exudat faringian și examen coproparazitologic. Existau întocmite evidențe corespunzătoare pentru fiecare beneficiar. La data vizitei 5 copii erau în curs de evaluare diagnostică pentru varicelă- sub tratament simptomatic, și nu existau copii cu dizabilități în centru. Urgențele medicale sunt semnalate prin telefonul unic de urgență 112. Efectuarea analizelor de laborator necesare se făcea pe baza unui protocol încheiat cu Laboratorul Holistic SRL –Năsăud, care avea un punct de lucru în apropierea centrului. Recoltarea de probe era efectuată de către personal specializat care se deplasa la CPRU „Copiii străzii” pentru a preleva probe biologice care apoi erau prelucrate, iar rezultatele se comunicau în scris personalului medical al centrului pentru a fi consemnate în fișele medicale ale fiecărui pacient. Frecvența vizitelor medicale programate era de cca. 1 vizită/ lună sau se efectua de câte ori pacienții prezentau/ acuzau simptome prin prezentare la cabinetul medical și respectiv programare pentru vizita medicală.

Nu existau consemnate plângeri pentru vătămare corporală, nu au fost înregistrate decese dintre beneficiari și nu erau consemnate în documentele medicale incidente de natură traumatică cu excepția unui singur caz (un beneficiar care a căzut pe scări figurând cu plagă contuză în regiunea parietală dreaptă).

Medicamentele erau prescrise de medic și erau păstrate închise, iar dozele erau administrate de către asistentul medical sau educatori în afara programului cabinetului medical, conform rețetelor emise.

Meniul era stabilit în baza calculului caloric de către asistentul medical dietetician. Hrana era pregătită de 3 bucătărese care lucrau în două schimburi (2 dimineața, 1 după-masa și sâmbăta/duminica). Bucătăria era într-o clădire separată din incintă și deservea cele 5 unități al Centrului pentru protecția copilului, fiind dotată cu 12 ochiuri de aragaz, hotă, 2 cuptoare, 1 spălător, 2 frigidere (dintre care unul pentru păstrarea probelor din preparate), 1 ladă frigorifică. Transportul hranei între clădiri se

realiza de către educatori în vase speciale, iar copiii beneficiau de veselă individuală în sala de mese. Sala de mese era dotată cu mese, scaune, mobilă de bucătărie, frigider, mașină de spălat, chiuvetă cu două spălătoare și veselă corespunzătoare. În cadrul Centrului funcționa și o spălătorie dotată cu 3 mașini profesionale de spălat rufe, 2 vane, 3 uscătoare profesionale și 2 mașini de spălat rufe obișnuite, spațiu pentru călcat haine. Spălătoria avea program de 8 ore și avea angajate două persoane.

Pe durata șederii în Centru, copiii frecventau școala (Școala Generală nr. 4) și respectiv grădinița (Grădinița Socială cu program normal Benita) existând protocoale de colaborare în acest sens. Transportul către și de la instituțiile de învățământ se efectua cu mijloacele de transport în comun, copiii fiind însoțiți de personalul din cadrul Centrului. **Exista o singură mașină pe centru, o Dacia Solenza, care nu putea rezolva problema transportului școlar și nici alte probleme care implicau deplasarea pe perioade mai lungi a beneficiarilor.** Cu copiii neșcolarizați se lucra la Centru, de asemenea copiii erau antrenați în diferite activități specifice vârstei adaptate la specificul și capacitățile fiecăruia. Existau activități comune pentru toți copiii, dar și pe grupe de vârstă. La toate ieșirile din Centru copiii erau permanent însoțiți, nu exista sistemul de învoiri, dar puteau primi vizite dacă nu existau interdicții în acest sens, vizite care se consemnau într-un registru de vizite.

În urma discuțiilor avute cu copiii, aceștia s-au declarat mulțumiți de condițiile din Centru și de relația avută cu personalul, nefiind constatate de către membrii echipei situații de abuz sau rele tratamente aplicate copiilor.

Centrul dispunea de servicii non-stop de primire –”Serviciul de Intervenție în Situații de Abuz, Neglijare și Exploatare” existând și un telefon funcțional la care cazurile de abuz puteau fi sesizate.

Apa rece și energia electrică erau distribuite fără întrerupere în regim centralizat. Căldura pe timp de iarnă și apa caldă erau furnizate de centrala termică proprie. Dezinsecția și dezinfectia se realizau de către o firmă specializată cu care era încheiat contract de prestări servicii.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de primire în regim de urgență „Copiii străzii” Bistrița să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. repartizarea copiilor în dormitoare, cu respectarea necesităților de spațiu/ copil prin utilizarea eficientă a tuturor spațiilor de care dispunea Centrul;
2. identificarea de soluții corespunzătoare pentru asigurarea luminii naturale și aerarea corespunzătoare a dormitorului fetelor;
3. efectuarea demersurilor pentru scoaterea la concurs a posturilor vacante, respectiv 3 educatori și medic;
4. înscrierea asistentului social în Colegiul Național al Asistenților Sociali și obținerea avizului de exercitare a profesiei;
5. efectuarea demersurilor pentru achiziționarea a unui mijloc de transport;